

Budovat společnost s lidskou tváří

Z homilie Benedikta XVI. při mši sv. v Miláně

Nejenom církev, ale také rodina, založená na manželství muže a ženy, je povolána být obrazem Jediného Boha ve Třech Osobách. Na počátku totiž „Bůh stvořil člověka ke svému obrazu, k obrazu Božímu ho stvořil; stvořil je jako muže a ženu. Bůh jim požehnal slovy «Plodte a množte se!»“ (Gen 1,27-28). Bůh stvořil lidskou bytost jako muže a ženu s toutéž důstojností, ale také s jejich vlastními a komplementárními charakteristikami, aby si byli vzájemně darem, vážili si jeden druhého a uskutečňovali společenství lásky a života. Lásky je tím, co činí z člověka autentický obraz Trojice, obraz Boha. Drazí manželé, životem v manželství se neobdarováváte nějakou věcí nebo činností, nýbrž celým svým životem. Vaše láska přináší plody především vám samotným, protože toužíte jeden po druhém a uskutečňujete je, přičemž zakoušíte radost z přijímání i dávání. Dále je plodná ve štědrém a zodpovědném plazení dětí, ve starostlivé péči o ně a v jejich pozorné a moudré výchově. A nakonec je plodná pro společnost, protože rodinný život je první a nenahraditelnou školou sociálních ctností, jako je úcta k druhým, vděčnost, důvěra, odpovědnost, solidarita, spolupráce. Drazí manželé, pečujte o své děti a ve světě ovládaném technikou jim s důvěrou a klidem předávejte důvody života a sílu víry, ukazujte jim vznešené cíle a buďte jim oporou v jejich křehkosti. Avšak také vy děti stále pěstujte vztah hlubokých sympatií a starostlivé péče o svoje rodiče, a také vztahy mezi sourozenci ať jsou příležitostí růstu v lásce.

Plán Boha s lidským párem dochází naplnění v Ježíši Kristu, který povznesl manželství na svátost. Drazí manželé, zvláštním darem Duchu svatého vám Kristus dává účast na své snubní lásce a činí z vás znamení své lásky k církvi: věrné a úplné lásky. Budete-li s vírou přijímat tento dar každodenním obnovováním svého přitakání silou plynoucí ze svátostné milosti, bude také vaše rodina žít láskou Boží podle vzoru nazaretské Svaté Rodiny. Drahé rodiny, žádejte často v modlitbě pomoc Panny Marie a svatého Josefa, aby vás učili přijímat Boží lásku tak jako ji přijali oni. Žít vaše povolání není snadné, zejména dnes, avšak láska je podivuhodná skutečnost, která jediná může proměnit kosmos, svět. Máte před sebou svědectví mnoha rodin, které ukazují cesty růstu v lásce, tzn. pěstovat stálý vztah k Bohu a podílet se na církevním životě, pěstovat dialog, respektovat hledisko druhého, mít ochotu sloužit, mít trpělivost s nedostatky druhých, umět odpouštět a žádat o odpuštění, překonávat inteligentně a pokorně eventuální konflikty, harmonizovat výchovu, zachovávat otevřenost vůči druhým rodinám, být pozorní k chudým a počínat si zodpovědně v občanské společnosti. Všechny tyto prvky vytvářejí rodinu. Žijte odvážně a buďte si jisti, že v míře, do jaké budete s pomocí Boží milosti žít láskou jedni vůči druhým a vůči všem, stanete se živým evangeliem, opravdovou domácí církví (srov. *Familiaris consortio*, 49).

Chtěl bych nyní oslovit také ty věřící, kteří i přesto, že církevní učení o rodině uznávají, byli stíženi bolestnými zkušenostmi nezdaru a rozvodu. Věřte, že papež a církev vás ve vašem snažení podporují. Zachovejte jednotu se svými komunitami, diecéze zajisté podnikají vhodné kroky umožňující vaše přijetí a přiblížení.

V knize Geneze Bůh světuje lidskému páru celé stvoření, aby je chránil, pěstoval a vedl podle Božího plánu (srov. 1,27-28; 2,15). V tomto ukazateli Písma svatého můžeme spatřovat posláni muže a ženy, kteří se ve spolupráci s Bohem podílejí na přetvoření světa prostřednictvím práce, vědy a techniky. Muž a žena jsou obrazem Boha i v tomto drahocenném díle, které mají vykonávat s toutéž Stvořitelovou láskou. Vidíme, že v moderních ekonomických teoriích často převažuje utilitaristické pojetí práce, produkce a trhu. Boží plán a sama zkušenost však ukazují, že jednostranná logika vlastního užítku a maximálního zisku nemůže přispívat k harmonickému rozvoji, k dobru rodiny a k vytváření spravedlivější společnosti, protože vede k vyhocenému konkurování, silným nerovnostem, k ničení životního prostředí, k závodům v konzumu a nepříjemnostem v rodinách. Utilitaristická mentalita se dokonce přenáší do osobních a rodinných vztahů, které pak redukuje na nejistý souběh individuálních zájmů a tak ohrožuje pevnost sociálního tkaniva.

Poslední prvek. Člověk jako obraz Boží je povolán také k odpočinku a svátku. Vyprávění o stvoření končí těmito slovy: „Sedmého dne Bůh dokončil své dílo, které udělal, a přestal sedmého dne s veškerou prací, kterou vykonal. Bůh požehnal sedmému dni a posvětil ho“ (Gen 2,2-3). Pro nás křesťany je neděle svátečním dnem, dnem Páně, týdenní Paschou. V tento církevní den Pán svolává ke stolu Slova a eucharistické oběti společenství jako dnes nás, aby nás nasýtil Sebou a abychom vstoupili do Jeho lásky a z Jeho lásky žili. Je to den člověka a jeho hodnot: sdílení, přátelství, solidarita, kultura, kontakt s přírodou, hra, sport. Je to den rodiny, ve kterém se smysl pro svátek, setkání a sdílení snoubí také v účasti na mši svaté. Drahé rodiny, neztraťte uprostřed sevřeného rytmu naší doby smysl pro den Páně! Je to oáza, v níž je možné se zastavit, okusit radost ze setkání a utišit naši žízeň po Bohu.

Rodina, práce, svátek: tři dary Boží, tři dimenze naší existence, musí nalézt harmonickou rovnováhu. Je důležité sladit pracovní dobu a požadavky rodiny, profese a otcovství i mateřství, práci a svátek, aby byla budována společnost s lidskou tváří. Upřednostňujte v tom logiku bytí před logikou vlastnění. Ta první buduje, ta druhá ústí do zkázy. Je třeba vychovávat se k víře, zejména v rodině, v opravdové lásce, která přichází od Boha a spojuje nás s Ním a právě tak „nás proměňuje v «My», které překonává naše rozdělení a utváří z nás jedno, a to až do té doby, kdy na konci Bůh bude «všechno ve všem» (1 Kor 15,28)“ (*Deus caritas est*, 18).